

v, § 5, 314.1 (trad. «che tí vai tu pure avvolgendo per casa?»); text en el qual figura el subst. corresponent radical: «jo-m recol que en aquell *borbull* jo perdí una filla» (ib., 315.19), trad. «in quegli rimescolamenti» (es tracta de l'assalt i saqueig de Faenza). — 14 «—Bunyi! —Té por y s'espatterra —li cridan molts», EmVilanova (O. C. II, 56).

LLISTA CORRELATIVA DE DERIVATS I COMPOSTOS:

pauta 'pota', *pautar*, *pota massissa*, *marca de la pota*, *pota* 'petja de la taula', *pota de llop*, *pota de gall*, *pota de gallina*, *pota de rata* (cf. infra), *treure de potes*, *pota* 'casc de cavalleria', *trillar a pota*, *senda de pota*, *gent de la pota badada*, *pota* 'tabac', *tabac de pota*, *sa pota*, *potes-d'ase*, *pota de cavall*, *pota de rata* (cf. supra), *poteta de rata*, *donar pota*, *potada*, *no entendre-bi potada*, *ses potades des cavall de Sant Jaume*, *les potades de Sant Julià*, *potadeta*, *potadina*, *potadis*, *potarró*, *potó*, *mal de potó*, *pató*, *potonar*, *potonejar*, *potonejades*, *potoli*, *potassa*, *potejar*, *potejament*, *poteig*, *potar*, *potaquejar*, *potenc*, *potinquet*, *potanca*, *potança*, *patancó*, *poteta*, *poteta de perdiu*, *potera*, *botera*, *potirrolli*, *pòtol*, *potolàs*, *patuleia*, *mantes de patuleia*, *potolea*, *petorri*, *potolada*, *potolejar*, *patola*, *potola*, *potaferrit*, *potafès*, *potaferm*, *potamassis*, *potamoll*, *potaplàner*, *potaranca*, *potiblanquet*, *pata*, *patada*, *patejar-se*, *patejar-se els diners/la salut*, *pataleta*, *patarró*, *patera*, *patí*, *patinador*, *patinar*, *patinatge*, *patinada*, *patinet*, *patineta*, *patilla*, *patillo*, *patillut*, *patollar*, *patollar*, *patolla*, *patoll*, *batoll*, *potoll*, *empatollar-se*, *empatollat*, *parlar empatollat*, *patorra*, *patorro*, *Corral del Patorro Vila*, *patota*, *patot*, *patós*, *patotxada*, *patet*, *patum*, *patusca*, *patut*, *espatterrar*, *espatterrat*, *espatterrar-se*, *espatterrant*, *espatternar*, *de paternes*, *patimantes*, *patimaneta*, *pota-de-llop*, *palta* [n. 3], *A Quatre Paltés* [n. 3], *potada* 'àncora' [n. 6], *putada* [n. 9], *patuleia* (cf. supra) [n. 10], *patuleio* [n. 10], *patoll* (cf. supra) [n. 11], *embarbullar* [n. 13], *borbull* [n. 13].

POTABLE, pres del ll. *potabilis* id., derivat de *potare* 'beure un líquid, abeurar-se'n'. □ 1.ª doc.: JRoig. «Dones --- / qui bé n'espera / espera-l punt / que puig amunt / l'aygua del riu; / que torne viu / espera -l mort; / e, bufant fort / en sa fornal, / filosofal / pedra, curable, / or fet *potable*, / argent de coure / ---» (*Spill*, 8534). En lèxics des de Lacav.: «*potable* o *sorbible*, lo que se pot beure --- or *potable* ---».

DERIV.: *Potabilitat*.

Poció [fi S. xv, *Cauliac*], pres del ll. *potio*, *-onis*, 'beguda, beuratge', que ja en ll. clàssic tendia a aplicar-se a begudes perilloses: medicaments dràstics, màgics o metzinosos; d'aquí el fr. *poison* 'metzines', oc. *pozon* id., l'àrea del qual penetra en el domini rossellonès: no és francèsisme, però em guardo d'assegurar que no sigui un desbordament més o menys modern del llenguadocià. Així ja a l'obaga de l'Alta Cerdanya: «la tora és *puzòp*», «el bolet-roig és *puzòp*» Er (1959); i més en el Capcir (parlant del baladre): «lu *baláiyè* és *puzú*» (Formiguera, 1960). En castellà *ponzoña*, que

alguna vegada s'ha emprat com a castellanisme a Mal. i Men. Del derivat *ponsonyós* 'verinós', sentit que es desvià cap al de 'geniú, importú', pronunciat *punsunyós* a l'Empordà es va extraure allà *punsunya* 'per-tinaç, tossut, que reincideix després d'un càstig': «aquest nen és *punsunya*» solia dir de mi la meua àvia, empordanesa de Llers, al seu fill i nora, quan jo tenia sis anys, «us farà *patir*» (crec que tingué raó).

Potada, *potadeta*, *potaferrit*, *potaferm*, *potallejar*, *potam*, V. *pota*

POTAMO-, pres del gr. *ποταμός*, 'riu': entra en compostos savis com *potamografia*, *potamologia*; *hipopotam*.

Potamoll, *potaquejar*, *potar*, *pota-ranca*, *potarró*, V. *pot* *Potassa*, *potassi*, *potàssic*, *potatge*, V. *pot* + *A potastoi* 'abundosament', V. *potastoi* *Potecari*, *potecaria*, V. *botiga* *Poteig*, *potejador*, *potejar*, V. *pota* *Potell* 'acció de la boca d'un nen que no pot rompre a plorar' (Urgell i Cadí, *DAG.* en forma ambigua en *AlcM*) alteració de *bot*, *botell* (vol. II, 153b5-9), per influència de *pot* 'llavi' *Potenc*, V. *pota* *Potència*, *potencial*, *potencialitat*, *potenciat*, *potent*, *potentat*, *potentilla*, *potentola*, V. *poder* *Poter*, V. *pot* *Potera*, V. *pota* *Poteria*, V. *pot*

POTERNA, pres del fr. *poterne* 'portella o porta de darrere', abans *posterle*; i aquest, del llatí tardà *POSTERŪLA* diminutiu de *PŌSTERUS*, -A, -UM 'de darrere, posterior'. BDC xx, 136.

Potestar, *potestat*, *potestatiu*, V. *poder* *Potestiu*, V. *totestiu* *Potiblanquet*, V. *pota* *Poticari*, V. *botiga* *Pòtil*, encruentament de *bòtil* amb *pot* *Potim*, V. *potina*

POTINA, nom dialectal d'una barreja fastigosa de menjars o begudes, del qual deuen ser derivats els més comuns *potiner*, *potinejar*, i altres: origen incert, probablement d'un *PŪLTINA derivat del ll. *PŪLS*, *PŪLTIS*, 'farinetes, farro', del qual prové també *espoliir* 'esbo-cinar, fer farina, reduir a pols'.

Potiner és un mot conegut de tothom en el català central, registrat primerament per Belv.: «p.: brut; *puerco*, *sucio*; el que fa mal y grosserament les obres de son ofici: *chapucero*»; c. l'a. 1800 ja va usar-lo el B. de Maldà: «claveguerons --- alguns trossos, per lo fangosos, y en altres amb aigües brutes que, anant per les vores, hom hi tenia prou feina i, a tropessar i caure, n'eixia fet un *potiner*, tenint-se que mudar tota la roba» (*Coll. B. V.*, 100); «Mossen Joan no polsava: tenia massa encarnat el sentiment de la pulcritud per a deixar-se influhir de tan *putiner* vici; en cambi fumava morigeradament uns cigarrets ---», MrnVayreda (*Sang Nova* I, § 5, p. 37). «Del cop de puny --- te faig malbé l'uniforme. *Putiner!* ¿Que t'has pensat que manejar animals és com fregar la cartutxera?», EmVilanova (O. C. II, 32).